

Самотоєнкова О.В.

к.е.н., доцент

Ольвінська Ю.О.

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет (Україна)

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток інноваційної діяльності промислових підприємств суттєво впливає на економічне зростання будь-якої держави. Для України, в умовах скорочення іноземних інвестицій, падіння валового внутрішнього продукту і промислового виробництва, особливо актуальним є впровадження інноваційних технологій, розробка і виробництво нових, конкурентоздатних видів продукції.

Стан і розвиток інноваційної діяльності в промисловості України характеризується такими показниками як: кількість інноваційно активних підприємств; кількість підприємств, які впроваджують інновації та реалізують інноваційну продукцію; загальний обсяг інноваційних витрат, у тому числі за джерелами фінансування; загальна вартість реалізованої інноваційної продукції, а також вартість реалізованої інноваційної продукції в розрахунку на одну гривню інноваційних витрат; кількість впроваджених принципово нових або вдосконалених технологічних процесів; кількість найменувань виробленої інноваційної продукції, у тому числі нової для ринку і нової для підприємств.

За даними статистичних збірників України [5,6,7] проаналізовано динаміку показників інноваційної діяльності промислових підприємств за 2012-2015 роки (таблиця 1).

Дані таблиці 1 показують, що за період з 2012 року кількість підприємств, які впроваджували інновації, постійно зменшувалась. Особливо різке зменшення спостерігається у 2015 році: кількість таких підприємств у порівнянні з 2014 роком зменшилась на 486 одиниць або на 40,1%. Таке скорочення пояснюється як тим, що дані наведено без урахування тимчасово окупованої території АРК і частини зони проведення антитерористичної операції, так і загальною економічною кризою в країні.

Така ж тенденція характерна для показників загального обсягу реалізованої інноваційної продукції та обсягу реалізованої інноваційної продукції в середньому на одну гривню інноваційних витрат – щорічне зменшення, при цьому за 2015 рік відповідно на 11,2% і на 50,0%.

У той же час ми бачимо у 2015 році значне зростання обсягу витрат на інновації. Якщо у 2013 році обсяг інноваційних витрат зменшився у порівнянні з попереднім роком на 16,7%, а в 2014 році порівняно з 2013 роком – на 19,5%, то в 2015 році витрати на інновації зросли на 61178 млн. грн. або на 79,5%.

Аналіз загального обсягу інноваційних витрат за джерелами фінансування показав, що 13427,0 млн. грн. або 97,2% є власними коштами підприємств. Кошти держбюджету становлять всього 0,1%, кошти вітчизняних та іноземних інвесторів – 1,9%, банківські кредити – 0,8%.

Таблиця 1

Динаміка показників інноваційної діяльності промислових підприємств України

Показники	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
1. Кількість промислових підприємств, які впроваджують інновації, всього	1371	1312	1209	723
Індекс динаміки (до попереднього року), %	...	99,3	92,1	59,9
2. Загальний обсяг інноваційних витрат (у фактичних цінах, млн. грн.)	11480,6	9562,6	7695,9	13813,7
Індекс динаміки, %	...	83,3	80,5	179,5
3. Обсяг реалізованої інноваційної продукції (у факт. цінах, млн. грн.)	36157,7	35891,6	25669,0	23050,1
Індекс динаміки, %	...	99,3	71,5	89,8
4. Освоєно виробництво інноваційних видів продукції, найменувань	3403	3138	3661	3136
Індекс динаміки, %	...	92,2	116,7	85,7
5. Впроваджено нових технологічних процесів	2188	1576	1743	1217
Індекс динаміки, %	...	114,5	124,0	69,8
6. Обсяг реалізованої інноваційної продукції в середньому на 1 грн. витрат на інновації, грн. (стр. 3 / стр. 2)	3,15	3,75	3,34	1,67
Індекс динаміки, %	...	119,0	89,1	50,0

Таким чином, промислові підприємства України з метою розвитку інноваційної діяльності почали розраховувати тільки на власні кошти і шукають ефективні шляхи виходу з кризової ситуації.

Література

1. Самоєнкова О. В. Статистика ринків : навчальний посібник / А.З. Підгорний, О.В. Самоєнкова. – Одеса : Атлант, 2015. – 408 с.
2. Самоєнкова, О. В. Економічна статистика: навчальний посібник / О. В. Самоєнкова, Ю. О. Ольвінська. - Одеса: ОДЕУ, 2010. – 182 с.
3. Корольова, Т. С. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону : монографія / [А. З. Підгорний, К. В. Вітківська, О. Г. Милашко, Т. В. Погорелова, Т. С. Корольова та ін.]. – Одеса : АТЛАНТ, 2012. – 303 с.
4. Уманець Т. В. Методи і моделі оцінювання розвитку малого бізнесу: мезо- і мікрорівень: Монографія / Т. В. Уманець, Ю. О. Ольвінська, О. В. Лучакова – Донецьк: «ВІК», 2010. – 250 с.
5. Статистичний щорічник України за 2014 рік. Державна служба статистики України - Київ, 2015. – 585 с.
6. Соціально-економічний розвиток України за 2015 рік. Довідник державної служби статистики України. – режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
7. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник державної служби статистики України. – режим доступу: www.ukrstat.gov.ua